

něna žalovati o zaplacení československých korun. Pro posouzení povinnosti žalovaného ze zažalované směnky jest úplně nerozhodno, zda by žalovaný utrpěl škodu, kdyby směnku zaplatil podle žalobního žádání, čili nic. Žalovaný ovšem také namítal, že byla uzavřena dohoda na splátky v československých korunách. Dovolatelka však to popřela a také neuplatňuje nárok z této dohody, nýbrž ze směnky.

Čís. 7318.

Zástavního práva ke strojnímu zařízení, inventáři a zásobám lze nabýti symbolickým odevzdáním.

I úvěrní převlastnění zakládá oddělné právo podle § 10, třetí odstavec, vyr. řádu.

S hlediska § 47 vyr. ř. se nevyhledává, by zároveň se základní úmluvou byl uskutečněn také převod pohledávek. Pro posouzení, zda úplata daná věřiteli za postoupení jeho pohledávky odpovídala hospodářskému stavu dlužníka přímo před zahájením vyrovnacího řízení, dlužno přihlížeti také k zástavnímu právu, jež nebylo dotčeno zahájením vyrovnacího řízení podle § 11 (1) vyr. ř.

(Rozh. ze dne 13. září 1927, Rv I 1193/27.)

Manželé Vladimír a Juliana M-ovi a Hubert V. přijali osm směnek splatných 31. prosince 1926. O jmění Vladimíra M-a bylo zahájeno vyrovnací řízení dne 7. března 1925 a skončeno dne 9. října 1925. Proti směnečnému platebnímu příkazu na zaplacení oněch osmi směnek namítli manželé M-ovi a Hubert V. toto: Žalovaní neobdrželi vyplacenu valutu. Směnky zažalované jsou pouhými směnkami zaručovacími, krycími. Vzhledem k tomu měla žalující záložna nejprve vyúčtovat částky splacené na zaručenou jistinu. Jinak jest žaloba předčasnou. Žalující záložna měla za Vladimírem M-em z obchodního spojení pohledávku 243.920 Kč. Ve vyrovnávacím řízení o jmění Vladimíra M-a přičiňoval se žalovaný Hubert V., by se vyrovnání zdařilo a zaručil se žalující záložně jako rukojmí a plátce. Proto spolu s manželou M-ovými podepsal krycí směnky na 160.000 Kč a bylo smluveno, že částka ta bude se spláceti z výnosu obchodu ve splátkách. Jako jistotu za odbytné měla záložna postoupeny do vlastnictví inventář podniku žalovaného Vladimíra M-a podle osvědčení ze 16. února 1923 v hodnotě aspoň 200.000 Kč. Dále má v zástavě od června 1926 zásoby ze skladu M-ova v hodnotě aspoň 30.000 Kč. Domnělá pohledávka žalující strany jest tím dostatečně kryta a ohledně odbytného 160.000 Kč vlastně zanikla tím, že žalobkyně přijala inventář v ceně 200.000 Kč do vlastnictví (do úvěrového převlastnění). V červnu 1926 poskytl žalovaný Hubert V. žalobkyni další jistotu zástavou strojů ve výši 40.000 Kč. Vzhledem k těmto jistotám v úhrnné výši 270.000 Kč nenastal důvod k uplatňování krycích směnek. Vyrovnáním o jmění Vladimíra M-a mělo se žalobkyni dostat pouze 41 % z její pohledávky. Tato kvota činí při pohledávce žalobkyně, za kterou hlasovala, totiž 243.920 Kč částku 100.007 Kč 20 h. Naproti

tomu úmluvou ze 16. února 1923 mělo se dostat žalobkyni vlastnictví inventáře ve výši 200.000 Kč a úmluvou ze 3. června 1925 mělo se jí dostat 160.000 Kč, tedy o 60.000 Kč více, nežli 41 % kvota, a mimo to dostala nového přímého dlužníka v osobě V-ově. Tím porušen § 47 vyr. řádu. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. D ů v o d y: Soud shledal, že námitky žalované strany jsou liché. Jedná se o směnky krycí mezi věřitelem a přímými dlužníky a zásadně sluší připustiti námitky žalovanými činěné, avšak nejsou odůvodněny. Námitka předčasnosti neobstojí. Žalování ji odůvodňují především tím, že pohledávka žalobkyně byla dostatečně kryta, ba dokonce zanikla a teprve později by obživla, kdyby se žalobkyně vzdala úvěrového vlastnictví inventáře. Avšak okolnost, že zažalovaná pohledávka jest jiným způsobem dostatečně kryta, neodjímá směnečnému věřiteli právo, by podle svého volného uvážení pohledávku dobýval nejdříve zažalováním krycích směnek (čl. 81 sm. ř.). To jest zcela jasné a opačný právní názor hájený žalovanými nemá opory v žádné normě ani theorii právní. Také theorie úvěrového vlastnictví jest uměle konstruována a nemá podkladu v dnešním pozitivním právu. Všeobecný občanský zákon nezná pojem úvěrového vlastnictví a ani jiné platné zákony takový pojem neznají. Vlastnictví po rozumu občanského zákoníka žalobkyně ku věcem daným do zástavy (inventář, stroje) nenabyla. Jak zřejmě plyne z notářského spisu, bylo zřízeno toliko zástavní právo ku zajištění, nikoliv však postoupeno vlastnické právo v době, kdy o jmění Vladimíra M-a bylo vyrovnávací řízení v proudu, avšak tato smlouva byla obnovena (potvrzena) novou dohodou dne 17. června 1926 v době, kdy, což je nesporno, vyrovnací řízení bylo již právoplatně skončeno. Není tudíž rozhodnou otázka, zda smlouva ze 3. června 1925 porušila zákaz § 47 vyr. ř., když podkladem pro oprávnění žalující strany vymáhati zaplacení směnek jest smlouva nová z doby mimo vyrovnání. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Podle § 47 vyr. ř. nelze spatřovati zvláštní výhodu v tom, že se poskytne věřiteli za odstup jeho pohledávky úplata, odpovídající hospodářskému stavu dlužníka bezprostředně před zahájením vyrovnacího řízení. Jak v napadeném rozsudku jest blíže a správně dovedeno, jest prokázáno snímkem notářského spisu ze dne 16. února 1923, a listinným osvědčením z téhož dne, že bylo žalobci pro jeho pohledávku za Vladimírem M-em tímto zřízeno právo zástavní na seznámeném inventáři (stroje a zařízení) a jest inventář ten samými žalovanými v jejich námitkách odhadován aspoň na 200.000 Kč. Podle toho náleželo tedy žalobkyni v tomto směru odlučovací právo, které podle § 11 vyr. ř. nebylo dotčeno vyrovnacím řízením o jmění Vladimíra M-a v roce 1925. Podle vlastního přednesu žalovaných na přihlášenou pohledávku žalobkyně 243.920 Kč by bylo ve vyrovnávacím řízení podle 41 % ní kvoty připadlo 100.007 Kč 20 h a vzhledem k právě uvedenému zástavnímu právu by byl ostatek kryt oním zástavním právem. Když tedy ujednáním dne 3. června 1925 za vyrovnacího řízení mezi žalobkyní a Hubertem V-em žalobkyně své pohledávání i s akcesorickými právy (zejména se zástavním právem) odstoupila Hubertu V-ovi za úplatu pouhých

160.000 Kč a manželé Vladimír a Juliána M-ovi spolupodepsali jako akceptanti žalobní směnky Hubertem V-em podle oné úmluvy přijaté, nelze v tom spatřovati zvláštní výhodu pro žalobkyni po rozumu prvé věty § 47 vyr. ř., neboť úplata ta odpovídá hospodářskému stavu Vladimíra M-a před zahájením vyrovnávacího řízení, poněvadž se tu dostalo žalobkyni v podstatě méně, než na co podle osobního závazku Vladimíra M-a a zástavního práva měla nárok. Proto další výklady odvolatelů o nicotnosti právního jednání ze dne 3. června 1925 podle § 47 vyr. ř. nejsou opodstatněny a nejsou následkem toho odůvodněny ani vývody o udánlivé nicotnosti (správně podle znění § 47 vyr. ř. řečeno »neplatnosti«). Tím také odpadají veškeré výklady odvolatelů o tom, zda jednáním potvrzeným v dopise ze dne 17. června 1926 byla nicotnost (neplatnost) ujednání ze dne 3. června 1925 napravena čili nic. Ovšem dlužno podotknouti, že podle doslovu ujednání bylo při něm pouze prohlášeno, že ujednání z měsíce června 1925 zůstává v platnosti. Pokud se v odvolání poukazuje na to, že neplatí směneční platební příkaz ohledně Juliány M-ové, jest i tento náhled nesprávný, poněvadž tato svým podpisem na žalobních směnkách jako spolumajitelka vzala též na sebe směnečný závazek, pro který byly směnky ty vydány.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. není opodstatněn, neboť odvolací soud posoudil věc po stránce právní úplně správně. Zástavního práva na strojním zařízení, inventáři a zásobách Vladimíra M-a mohla žalobkyně nabýti způsobem vyznačeným v notářském spisu, pokud se týče v osvědčení listinném ze dne 16. února 1923, tudíž symbolickým odevzdáním podle § 452 obč. zák., poněvadž jde o věci, které se podle názoru obchodu a zvyku fysicky neodevzdávají (srovnej rozh. n. s. sb. čís. 4041).

Zdali Vladimír M. uznal zástavní právo žalující strany čili nic, jest úplně nerozhodné, neboť, nabyla-li žalobkyně tohoto práva, nebyla jeho jsoucnost závislá na uznání dlužníka. Jest tedy také nerozhodné, zda žalobkyně ho žalovala o uznání tohoto práva. Žalobkyně nabyla zástavního práva již dne 16. února 1923 a nikoliv teprve vynesením rozsudku pro zmeškání ve zmíněném sporu. Dlužno tudíž přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že žalobkyni příslušelo oddělné právo podle § 11 vyr. ř. Ostatně, byť i se nebylo jednalo o zřízení práva zástavního, nýbrž o úvěrní převlastnění, jak dovolatel sám tvrdí, bylo by žalobkyni také příslušelo oddělné právo podle § 10 třetí odstavec vyr. ř. (srovnej rozh. n. s. sb. č. 2433).

Dovolatel dále namítá, že nelze mluvit o postoupení pohledávky ve smyslu § 47 vyr. ř., poněvadž podle odst. 6 ujednání ze dne 4. června 1925 přechází postoupená pohledávka do jmění dovolatele teprve tím okamžikem, až postupní hodnota 160.000 Kč bude žalující záložně úplně zaplacená. Avšak ujednání toto není nijak na újmu platnosti postupu. Pohledávka žalobkyně byla postoupena zmíněnou úmluvou dovolateli

a § 47 vyr. ř. nevyžaduje, by zároveň se základní úmluvou musel také býti uskutečněn převod pohledávek (srv. Krainz-Ehrenzweig § 329/IV.). Při posouzení otázky, zda úplata daná žalobkyni za postoupení její pohledávky odpovídala hospodářskému stavu Vladimíra M-a přímo před zahájením vyrovnacího řízení (§ 47 vyr. ř.), dlužno ovšem přihlížeti také k onomu zástavnímu právu, jež nebylo dotčeno zahájením tohoto řízení podle § 11 prvý odstavec vyr. ř. Že pohledávka žalobkyně byla kryta do výše 200.000 Kč předměty, na něž se vztahuje ono právo na oddělené uspokojení, dovolatel sám připustil. Dostala-li tudíž žalobkyně za postoupení své pohledávky 243.920 Kč, která byla zástavním právem kryta do 200.000 Kč, úplatu 160.000 Kč a byla-li vyrovnací kvota smluvna na 41 %, nelze tvrditi, že tato úplata neodpovídala hospodářskému stavu Vladimíra M-a před zahájením vyrovnacího řízení, to tím méně, když dovolatel neuvedl konkrétních okolností, jimiž by úsudek tento mohl býti vyvrácen. Neodporuje-li však zmíněná úplata ustanovení § 47 vyr. ř., nelze ji považovati za zvláštní výhodu a dlužno úmluvu, kterou žalobkyně postoupila dovolateli svou pohledávku za Vladimírem M-em, uznati za platnou. Zmiňuje-li se dovolatel o tom, že by to bylo jednání odporovatelné podle § 2 čís. 2 odp. ř. přehlíží, že neuplatňoval odpůří nárok v námitkách a nelze tudíž k námitce této přihlížeti podle § 482 c. ř. s. a § 513 c. ř. s. Jest-li však zmíněná úmluva platná, jest úplně nerozhodno, zda se za tuto úplatu zaručila také Julie M-ová, neboť nejde zde o vyrovnací kvotu, a proto jest také nerozhodné, v kterých lhůtách úplata měla býti zapravena. Jak již odvolací soud správně vystihl, nebylo třeba zabývati se otázkou, zda mohla býti ujednáním ze dne 17. června 1926 napravena neplatnost ujednání ze dne 3. června 1925 čili nic, a jest také nerozhodné, zda ono ujednání podepsala také Julie M-ová.

Čís. 7319.

Obecní zaměstnanci.

Přiznala-li obec strážníku t. zv. strážní přídavek, nebyla oprávněna mu ho odeprítí, třebas byl napotom po sestátnění policie přidělen bez své viny k jiné obecní službě.

(Rozh. ze dne 13. září 1927, Rv II 108/27.)

Žalobci, strážníku žalované obce (Slezské Ostravy), byl přiznán t. zv. strážní přídavek. Když v říjnu roku 1925 byla policie žalované obce sestátněna, nežádal žalobce o převzetí do státní služby a byl napotom přidělen do oddělení pro »dávky a poplatky«. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované obci zjištění, že mezi ním a žalovanou obcí trvá služební poměr toho obsahu, že žalobce náleží do kategorie policejní stráže, že žalovaná obec jest povinna to uznati a platiti mu počínajíc 1. listopadem 1925 měsíčně strážní přídavek. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto